

ПТИЦЕ СРБИЈЕ У ЗБИРКАМА НАРОДНОГ МУЗЕЈА ЧЕШКЕ РЕПУБЛИКЕ¹

Jiří Mlíkovský

*Centar istorije ornitologije, adresa: K Berance 6,
CZ-190 00 Prag 9, Češka; e-mail: jmlikovsky@gmail.com*

BIRDS FROM SERBIA IN THE COLLECTIONS OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE CZECH REPUBLIC¹

Jiří Mlíkovský

*Center for Historical Ornithology, K Berance 6,
CZ-190 00 Praha 9, Czechia, e-mail: jmlikovsky@gmail.com*

Извод: Народни музеј Чешке Републике (НМП) у Прагу поседује 80 примерака 45 врста птица из Србије. Највише их је сакупио Антонин Фрич 1852. године у југоисточној Војводини, као и Јан Ханзак 1969. године на Косову. Примерци пружају фаунистичке записе историјске вредности.

Кључне речи: птице, историјске збирке, Србија, Народни музеј Чешке Републике.

Abstract: The National Museum of the Czech Republic (NMP) in Praha possesses 80 specimens in 45 species of birds from Serbia. Most of them were collected by Antonín Frič in 1852 in south-eastern Vojvodina, and by Jan Hanzák in 1969 in Kosovo. A revised list of those specimens is provided. The faunistic records are of historical value.

Key words: birds, historical collections, Serbia, National Museum of the Czech Republic.

¹ Терминологија у вези са географским појмовима у складу је са одлуком уредника и нема политичке конотације.

¹ Geographic terminology follows Editorial decision and has no political connotation.

УВОД

Фауна птица Србије је прилично позната (Matvejev & Vasić 1973, Šćiban et al. 2015), иако су сазнања неједначена, а подаци пре Другог светског рата оскудни. Међутим, многи историјски подаци, неопходни за разумевање еволуције фауне птица, још увек се крију у музејима. Овде је представљен списак примерака са територије Србије, који се чувају у Народном музеју Чешке Републике (НМП), Праг, Чешка. Ови подаци раније нису били објављени, иако је Фрич (1853, 1854a, 1900) извештавао о својој експедицији из 1852. (види у даљем тексту).

Укупно, НМП поседује 80 примерака 45 врста тих птица. Углавном су их сакупили Антонин Фрич (1832-1913) током 1852. и Јан Ханзак (1923-1994) током 1969. (детаљи у даљем тексту). Пошто су препарирани птице у потпуности каталогизоване у НМП-у, ниједан други примерак из ранијих збирки неће бити додат на листу.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДЕ

Сви овде наведени примерци депоновани су у НМП-у. Поново сам их идентификовао и каталогизовао током своје позиције кустоса истраживања птица у НМП-у у периоду 2003-2018. Редослед таксона, енглеска и научна номенклатура прати Gill et al. (2024). Зоолошке збирке НМП имају префикс "P6V".

Скрећенице: ad. = adult (одрасла јединка), fl. = floruit (флуорит), juv. = juvenile (јувенилна), NMP = National Museum of the Czech Republic (НМП), q.v. = quo vidi, ♂ = male, ♀ = female.

Сакупљачи

Следећих седам лица наведени су у каталозима и на етикетама као сакупљачи примерака наведених у овом раду. Они су, највероватније, лично прикупљали примерке на терену, али су неки могли и да набаве примерке од других особа (cf. Lucas & Lucas 2014). Списак сакупљача је дат по абecedном реду:

- Фрич, Антонин (1832-1913), чешки зоолог, 40 (укључујући 19 живих) примерака из 1852.
- Фрич, Вацлав (1839-1916), чешки колекционар артефаката из природе, 2 примерка из 1894.
- Ханзак, Јан (1923-1994), чешки зоолог, 40 примерака из 1969.
- Лебедов, А. (fl.1935), [непозната професија] 1 примерак из 1935.
- Марковић, [име непознато] (fl.1962), 7 примерака из августа 1962.
- Мартино, Владимир Емануилович (1889-1961), руски зоолог, 1 примерак из 1935.
- Мартиновић, [име непознато] (fl.1963-1966), 9 примерака из периода 1963-1966.
- Валента, Јан [такође: Валента, Јован] (1826-1887), чешко-српски лекар, руководилац и политичар, 1 примерак из периода 1854-1866.

INTRODUCTION

The avifauna of Serbia is rather well known (Matvejev & Vasić 1973, Šćiban et al. 2015), although the knowledge is uneven and pre-World War II data are scarce. However, many historical data, necessary for understanding the evolution of the avifauna, are still hidden in museums. Here, it has been presented a list of specimens from the territory of Serbia, which are deposited in the National Museum of the Czech Republic (NMP), Praha, Czechia. These data were previously unpublished, although Frič (1853, 1854a, 1900) reported on his 1852 expedition (for which see below).

Overall, NMP possesses 80 specimens in 45 species of those birds. They were mostly collected by Antonín Frič (1832-1913) in 1852, and by Jan Hanzák (1923-1994) in 1969 (see below for details). As mounts and skins of birds are completely catalogued in NMP, no other specimens from earlier collections will be added to the list.

MATERIAL AND METHODS

All specimens listed here are deposited in NMP. I reidentified and catalogued them during my tenure as the research curator of birds at NMP in the period 2003-2018. The sequence of taxa, English and scientific nomenclature follows Gill et al. (2024). Zoological collections of the NMP are prefixed with "P6V".

Abbreviations: ad. = adult, fl. = floruit, juv. = juvenile, NMP = National Museum of the Czech Republic, q.v. = quo vidi, ♂ = male, ♀ = female.

Collectors

The following seven persons were given in catalogues and on labels as collectors of specimens listed in this paper. They most probably collected the specimens personally in the field, but some might have obtained the specimens from other persons (cf. Lucas & Lucas 2014). The list of collectors is arranged alphabetically:

- Frič, Antonín (1832-1913), Czech zoologist, 40 (incl. 19 surviving) specimens from 1852.
- Frič, Václav (1839-1916), Czech natural history dealer, 2 specimens from 1894.
- Hanzák, Jan (1923-1994), Czech zoologist, 40 specimens from 1969.
- Lebedov, A. (fl.1935), [profession unknown] 1 specimen from 1935.
- Marković, [first name unknown] (fl.1962), 7 specimens from August 1962.
- Martino, Vladimír Emlanuilovič (1889-1961), Russian zoologist, 1 specimen from 1935.
- Martinović, [first name unknown] (fl.1963-1966), 9 specimens from 1963-1966.
- Valenta, Jan [also: Valenta, Jovan] (1826-1887), Czech-Serbian physician, manager and politician, 1 specimen from 1854-1866.

Фричова експедиција 1852.

Антонин Фрич (1832-1913) је био чешки зоолог, повезан углавном са оним што је сада Народни музеј Чешке Републике и Карлов универзитет у Прагу, у Чешкој. Године 1852. спровео је експедицију у данашњој Војводини како би прикупио природњачке примерке (углавном птице) за Народни музеј Чешке Републике (Mlíkovský, 2012a, 2012b).

Фрич је напустио Праг 20. марта 1852. године, стигавши до Пеште (сада Будимпешта) 21. марта, одакле је наставио путовање паробродом „Борнас“ низводно Дунавом до Базијаша (23. марта), одакле се копном пребацио до Беле Цркве (23. марта). Тамо је сакупљао до 1. априла, а 2. априла се преко Дубовца пребацио у Гај. Сакупљао је недељу дана у Гају, крећући се и сакупљајући северно до Делиблата и јужно до „дунавских острва“. Затим се вратио у Белу Цркву, где је остао до 21. априла (снег, киша, скоро без иједног сакупљеног примерка). Међутим, 14. априла отишао је у једнодневну посету градовима Стара и Нова Молдава у Молдавији (сада у Румунији) и преко Дунава до Голупца (Србија). Након тога, Фрич је боравио у периоду од 22. до 28. априла у Алибунару, од 29. априла до 5. маја у Перлезу, и у периоду од 11. до 16. маја у Банатском Брестовцу. Одатле се вратио 17. маја у Белу Цркву, а 24. маја је кренуо за Базијаш. Одатле се преко Пеште (26. маја) вратио у Праг 29. маја 1852. (Frič 1853, 1854a, 1900).

Фрич је лично сакупио већину примерака, али је додатне примерке набавио у Белој Цркви од локалних ловаца и војних официра. Укупно је Фрич у Праг донео 109 примерака птица (Anonymous, 1852), али је само 40 њих заведено у музејским каталозима (Frič 1854b, 1854c, 1866). Накнадно је 21 примерак изгубљен (одбачени као превише оштећени, уништени у Другом светском рату, итд.). Преосталих 19 примерака наведено је у наставку текста.

Фрич није навео тачне локације и датуме сакупљања музејских примерака. Међутим, у неким случајевима, до тачних локација и тачних датума сакупљања могло се доћи на основу његових објављених извештаја (Frič 1853, 1854a, 1900).

Ханзакова експедиција 1969.

Јан Ханзак (1923-1994), зоолог у Народном музеју Чешке Републике, сакупљао је птице на Косову и Метохији у периоду од 6. до 15. маја 1969. године (40 примерака) и у периоду од 15. до 24. маја 1969. године у Црној Гори (25 примерака, нису овде наведени).

Локалитети

- Алибунар, Војводина, Србија; 45.08°N, 20.97°E.
- Бањица/Baicë (сада део Глоговац /Glogoc), Косово и Метохија, Србија; 42.52°N, 20.91°E.
- Банатски Брестовац, Војводина, Србија; 44.73°N, 20.81°E.
- Баранда, Војводина, Србија; 45.08°N, 20.44°E.
- Базијаш, Банатска област, Румунија; 44.82°N, 21.39°E.

Frič's expedition of 1852

Antonín Frič (1832-1913) was a Czech zoologist, associated mainly with what is now the National Museum of the Czech Republic and the Charles University in Praha, Czechia. In 1852, he made an expedition to what is now Vojvodina to collect natural history specimens (mainly birds) for the National Museum of the Czech Republic (Mlíkovský, 2012a, 2012b).

Frič left Praha on March 20th, 1852, reaching Pest (now: Budapest) on March 21st, from where he continued onboard the *Bornas* steamship downstream the Danube to Baziaș (March 23rd), from where he moved overland to Bela Crkva (March 23rd). There he was collecting until April 1st. On April 2nd, he moved via Dubovac to Gaj. He was collecting at Gaj, north to Deliblato and south to "Danube islands" for a week. Then he moved back to Bela Crkva, where he stayed until April 21st (snow, rains, nearly no hunting). However, he made a one-day visit to Moldova Veche and Moldova Nouă (now in Romania) and across the Danube to Golubac (Serbia) on April 14th. Subsequently, Frič stayed in the period April 22-28 at Alibunar, from April 29th till May 5th at Perlez, and in the period May 11-16 at Banatski Brestovac. From there he returned on May 17th to Bela Crkva, leaving it on May 24th for Baziaș. From there he returned via Pest (May 26th), reaching Praha on May 29th, 1852 (Frič 1853, 1854a, 1900).

Frič collected most specimens personally, but obtained additional specimens at Bela Crkva from local hunters and army officers. Overall, Frič brought back to Praha 109 specimens of birds (Anonymous, 1852), but only 40 of them were registered in museum catalogues (Frič 1854b, 1854c, 1866). Subsequently, 21 of them were lost (discarded as too damaged, destroyed in WWII, etc.). The surviving 19 specimens are listed below.

Frič did not list exact localities and dates of collection for the museum specimens. However, in some cases, exact localities and exact dates of collection could be inferred from his published reports (Frič 1853, 1854a, 1900).

Hanzák's expedition of 1969

Jan Hanzák (1923-1994), a zoologist at the National Museum of the Czech Republic, collected birds in Kosovo & Metohija in the period May 6-15, 1969 (40 specimens) and in the period May 15-24, 1969 in Montenegro (25 specimens, not listed here).

Localities

- Alibunar, Vojvodina, Serbia; 45.08°N, 20.97°E.
- Banjica/Baicë (now part of Glogovac/Glogoc), Kosovo & Metohija, Serbia; 42.52°N, 20.91°E.
- Banatski Brestovac, Vojvodina, Serbia; 44.73°N, 20.81°E.
- Baranda, Vojvodina, Serbia; 45.08°N, 20.44°E.
- Baziaș, Banat Region, Romania; 44.82°N, 21.39°E.
- Bela Crkva, Vojvodina, Serbia; 44.90°N, 21.42°E.
- Deliblato, Vojvodina, Serbia; 44.84°N, 21.04°E.

- Бела Црква, Војводина, Србија; 44.90°N, 21.42°E.
- Делиблато, Војводина, Србија; 44.84°N, 21.04°E,
- Дубовац, Војводина, Србија; 44.80°N, 21.21°E.
- Гај, Војводина, Србија; 44.80°N, 21.07°E.
- Голубац, Србија; 44.66°N, 21.68°E.
- Ереџ/Hereç, Косово и Метохија, Србија; 42.46°N, 20.36°E.
- Идвор, Војводина, Србија; 45.19°N, 20.51°E.
- Коморане/Komoran, Косово и Метохија, Србија; 42.57°N, 20.90°E.
- Ковачица, Војводина, Србија; 45.19°N, 20.51°E.
- Криво, Косово и Метохија; не зна се прецизан локалитет, вероватно у близини Велике Слатине/Slatinë e Madhe (q.v.).
- Љубуша/Lëbushë, Косово и Метохија, Србија; 42.56°N, 20.29°E.
- Макиш (Чукарица), Београд, Србија; 44.76°N, 20.37°E.
- Милошево/Miloshevë, Косово и Метохија, Србија; 42.72°N, 21.08°E.
- Пећ/Pejë, Косово и Метохија, Србија; 42.66°N, 20.29°E.
- Перлез, Војводина, Србија; 45.20°N, 20.38°E.
- Пешта (сада део Будимпеште), Мађарска; 47.50°N, 19.10°E.
- Праг, Чешка; 50.08°N, 14.43°E.
- Приштина/Prishtinë, Косово и Метохија, Србија; 42.67°N, 21.17°E.
- Призрен, Косово и Метохија, Србија; 42.21°N, 20.74°E.
- Шабац, Мачва, Србија; 44.75°N, 19.69°E.
- Јужни Банат, Војводина, Србија: На систематизованом списку који следи, термин „Јужни Банат” је кориштен у ужем смислу, тј. за ловишта Антонина Фрича 1852. године, који је сакупио птице у троуглу између Алибунара, Банатског Брестовца и Беле Цркве. Период сакупљања био је ограничен на период од 24. март до 23. маја 1852. године. Поред тога, Фрич је 14. априла 1852. године сакупио неколико птица између Беле Цркве, Нове Молдаве и Голупца, Србија/Румунија, али ниједна од њих није сачувана у НМП-у.
- Велика Слатина/Slatinë e Madhe, Косово и Метохија, Србија; 42.60°N, 21.02°E.
- Врбница/Vërmicë, Косово и Метохија, Србија; 42.16°N, 20.57°E.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Систематска листа

Spatula querquedula (Linnaeus, 1758)

Баранда (♂, 12.08.1962, Марковић; P6V-014563).

Anas acuta Linnaeus, 1758

Ковачица (ad. ♂, 26.02.1963, Мартиновић; P6V-015600).

Aythya ferina (Linnaeus, 1758)

Баранда (♀, Марковић, 20.08.1962; P6V-100796).

Aythya fuligula (Linnaeus, 1758)

Јужни Банат (♂, 1852, А. Фрич; P6V-003554).

Columba oenas Linnaeus, 1758

Ковачица (18.01.1963, Мартиновић; P6V-101895).

- Dubovac, Vojvodina, Serbia; 44.80°N, 21.21°E.
- Gaj, Vojvodina, Serbia; 44.80°N, 21.07°E.
- Golubac, Serbia; 44.66°N, 21.68°E.
- Ereč/Hereç, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.46°N, 20.36°E.
- Idvor, Vojvodina, Serbia; 45.19°N, 20.51°E.
- Komorane/Komoran, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.57°N, 20.90°E.
- Kovačica, Vojvodina, Serbia; 45.19°N, 20.51°E.
- Krivo, Kosovo & Metohija; not located, was apparently close to Velika Slatina/Slatinë e Madhe (q.v.).
- Ljubusha/Lëbushë, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.56°N, 20.29°E.
- Makiš (now part of Čukarica), Beograd Region, Serbia; 44.76°N, 20.37°E.
- Miloševo/Miloshevë, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.72°N, 21.08°E.
- Peć/Pejë, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.66°N, 20.29°E.
- Perlez, Vojvodina, Serbia; 45.20°N, 20.38°E.
- Pest (now part of Budapest), Hungary; 47.50°N, 19.10°E.
- Praha, Czechia; 50.08°N, 14.43°E.
- Priština/Prishtinë, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.67°N, 21.17°E.
- Prizren, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.21°N, 20.74°E.
- Šabac, Mačva Region, Serbia; 44.75°N, 19.69°E.
- South Banat, Vojvodina, Serbia: In the systematic list below, the term "South Banat" has been used in a narrow sense, i.e. for the hunting grounds of Antonín Frič in 1852, who collected in the triangle between Alibunar, Banatski Brestovac and Bela Crkva. The collecting period was limited to March 24th till May 23rd, 1852. In addition, Frič collected a few birds between Bela Crkva, Moldova Nouă and Golubac, Serbia/Romania, on April 14th, 1852, but none of them were preserved in NMP.
- Velika Slatina/Slatinë e Madhe, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.60°N, 21.02°E.
- Vrbnica/Vërmicë, Kosovo & Metohija, Serbia; 42.16°N, 20.57°E.

RESULTS AND DISCUSSION

Systematic list

Spatula querquedula (Linnaeus, 1758)

Baranda (♂, 12.08.1962, Marković; P6V-014563).

Anas acuta Linnaeus, 1758

Kovačica (ad. ♂, 26.02.1963, Martinović; P6V-015600).

Aythya ferina (Linnaeus, 1758)

Baranda (♀, Marković, 20.08.1962; P6V-100796).

Aythya fuligula (Linnaeus, 1758)

South Banat (♂, 1852, A. Frič; P6V-003554).

Columba oenas Linnaeus, 1758

Kovačica (18.01.1963, Martinović; P6V-101895).

Streptopelia turtur (Linnaeus, 1758)

between Komorane/Komoran and Velika Slatina/Slatinë e Madhe (2 ♂♂, both 08.05.1969, Hanzák; P6V-019771 and 019772); Vrbnica/Vërmicë (♂, 09.05.1969, Hanzák; P6V-019773).

***Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758)**

Између Коморана/Коморан и Велике Слатине/Slatinë e Madhe (2 ♂♂, both 08.05.1969, Ханзак; P6V-019771 и 019772); Врбница/Vërmicë (♂, 09.05.1969, Ханзак; P6V-019773).

***Streptopelia decaocto* (Frivaldszky, 1838)**

Коморане/Коморан (♂, 06.05.1969, Ханзак; P6V-019774); Ковачица (31.01.1966, Мартиновић; P6V-101916).

***Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758)**

Баранда (juv., 12.08.1962, Марковић; P6V-014566).

***Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758)**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-003788).

***Gallinago media* (Latham, 1787)**

Макиш (14.04.1935, Лебедов; P6V-101618).

***Tringa ochropus* Linnaeus, 1758**

Идвор (08.08.1962, Марковић; P6V-014564).

***Tringa stagnatilis* (Bechstein, 1803)**

Јужни Банат (2 примерка, оба из 1852., А. Фрич; P6V-004029 и 004030).

***Tringa glareola* Linnaeus, 1758**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-001753).

***Calidris pugnax* (Linnaeus, 1758)**

Јужни Банат (♀, 1852, А. Фрич; P6V-003785).

***Calidris ferruginea* (Pontoppidan, 1763)**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-003644).

***Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811)**

Банатски Брестовац (13. мај 1852, А. Фрич; P6V-003570). Види Фрич (1853: 183).

***Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758)**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-101490).

***Chroicocephalus ridibundus* (Linnaeus, 1766)**

Баранда (18.08.1962, Марковић; P6V-014565).

***Microcarbo pygmaeus* (Pallas, 1773)**

Перлез (01.05.1852, А. Фрич; P6V-028645). Види Фрич (1853: 182).

***Egretta garzetta* (Linnaeus, 1766)**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-042904).

***Ardeola ralloides* (Scopoli, 1769)**

Баранда (06.08.1962, Марковић; P6V-014561).

***Ardea alba* Linnaeus, 1758**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-003603), и Војводина (01.05.1852, А. Фрич; P6V-042901).

***Ardea cinerea* Linnaeus, 1758**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-100482).

***Ardea purpurea* Linnaeus, 1766**

Јужни Банат (1852, Фрич, P6V-042542).

***Pelecanus onocrotalus* Linnaeus, 1758**

Србија (1854-1866, Валента; P6V-42525). Примерак није био у НМП-у почетком 1854. (Frič 1854b, c), али је стигао до маја 1866. (Фрич 1866). Само је "Србија" наведена као локалитет.

***Aquila heliaca* Savigny, 1809**

Јужни Банат (1852, А. Фрич; P6V-004010).

***Streptopelia decaocto* (Frivaldszky, 1838)**

Коморане/Коморан (♂, 06.05.1969, Hanzák; P6V-019774); Kovačica (31.01.1966, Martinović; P6V-101916).

***Gallinula chloropus* (Linnaeus, 1758)**

Baranda (juv., 12.08.1962, Marković; P6V-014566).

***Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758)**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-003788).

***Gallinago media* (Latham, 1787)**

Makiš (14.04.1935, Lebedov; P6V-101618).

***Tringa ochropus* Linnaeus, 1758**

Idvor (08.08.1962, Marković; P6V-014564).

***Tringa stagnatilis* (Bechstein, 1803)**

South Banat (2 specimens, both 1852, A. Frič; P6V-004029 and 004030).

***Tringa glareola* Linnaeus, 1758**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-001753).

***Calidris pugnax* (Linnaeus, 1758)**

South Banat (♀, 1852, A. Frič; P6V-003785).

***Calidris ferruginea* (Pontoppidan, 1763)**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-003644).

***Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811)**

Banatski Brestovac (13 May 1852, A. Frič; P6V-003570). See Frič (1853: 183).

***Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758)**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-101490).

***Chroicocephalus ridibundus* (Linnaeus, 1766)**

Baranda (18.08.1962, Marković; P6V-014565).

***Microcarbo pygmaeus* (Pallas, 1773)**

Perlez (01.05.1852, A. Frič; P6V-028645). See Frič (1853: 182).

***Egretta garzetta* (Linnaeus, 1766)**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-042904).

***Ardeola ralloides* (Scopoli, 1769)**

Baranda (06.08.1962, Marković; P6V-014561).

***Ardea alba* Linnaeus, 1758**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-003603), and Vojvodina (01.05.1852, A. Frič; P6V-042901).

***Ardea cinerea* Linnaeus, 1758**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-100482).

***Ardea purpurea* Linnaeus, 1766**

South Banat (1852, Frič, P6V-042542).

***Pelecanus onocrotalus* Linnaeus, 1758**

Serbia (1854-1866, Valenta; P6V-42525). The specimen was not in NMP in early 1854 (Frič 1854b, c), but was there by May 1866 (Frič 1866). Only "Serbia" was given as a locality.

***Aquila heliaca* Savigny, 1809**

South Banat (1852, A. Frič; P6V-004010).

***Athene noctua* (Scopoli, 1769)**

Ereč/Hereč (♀, 11.05.1969, Hanzák; P6V-019788).

***Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763)**

Baranda (27.02.1966, Martinović; P6V-102308); Kovačica (10.02.1966, Martinović; P6V-102309).

***Athene noctua* (Scopoli, 1769)**

Ереч/Hereç (♀, 11.05.1969, Ханзак; P6V-019788).

***Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763)**

Баранда (27.02.1966, Мартиновић; P6V-102308); Ковачица (10.02.1966, Мартиновић; P6V-102309).

***Merops apiaster* Linnaeus, 1758**

Пешчана брда између Гаја и Беле Цркве (17. мај 1852, А. Фрич; P6V-002586). Види Фрич (1853: 184).

***Jynx torquilla* Linnaeus, 1758**

Шабац (29.04.1894, В. Фрич; P6V-104155).

***Falco tinnunculus* Linnaeus, 1758**

Ковачица (01.05.1964, Мартиновић; P6V-некаталогизовано).

***Falco vespertinus* Linnaeus, 1766**

Јужни Банат (♂, 1852, А. Фрич; P6V-042407).

***Oriolus oriolus* (Linnaeus, 1758)**

Ковачица (♀, 15.08.1962, Марковић; P6V-014562).

***Lanius excubitor* Linnaeus, 1758**

Шабац (♀, 27.12.1894, В. Фрич; P6V-105054).

***Garrulus glandarius* (Linnaeus, 1758)**

Бањица/Baicë (08.05.1969, Ханзак; P6V-019808).

***Pica pica* (Linnaeus, 1758)**

Пех/Pejë (12.05.1969, Ханзак; P6V-019809); Пех/Pejë (2 примерка, оба од 14.05.1969, Ханзак; P6V-019812 и 019815); између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Кривога (2 примерка, оба од 08.05.1969, Ханзак; P6V-019810 и 019814); Приштина/Prishtinë (08.05.1969, Ханзак; P6V-019811); Љубуша/Lëbushë (11.05.1969, Ханзак; P6V-019813); Идвор (♀, 24.04.1966, Мартиновић; P6V-103265).

***Coloeus monedula* (Linnaeus, 1758)**

Приштина/Prishtinë (♀, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019798); Коморане/Komoran (♂, 06.05.1969, Ханзак; P6V-019799); између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Кривога (♂, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019800); Милошево/Miloshevë (2 ♂♂, оба од 08.05.1969, Ханзак; P6V-019801 и 19804); Пех/Pejë (14.05.1969, Ханзак; P6V-019802); Пех/Pejë (♂, 12.05.1969, Ханзак; P6V-019803); Пех/Pejë (♂, 14.05.1969, Ханзак; P6V-019805); Милошево/Miloshevë (♀, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019806); између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Коморана/Komoran (♂, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019807).

***Corvus cornix* Linnaeus, 1758**

Близна Призрена (♀, 09.05.1969, Ханзак; P6V-019789); Пех/Pejë (♂, 12.05.1969, Ханзак; P6V-019790); између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Коморана/Komoran (08.05.1969, Ханзак; P6V-019791); између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Коморана/Komoran (♀, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019792); Љубуша/Lëbushë (♂, 11.05.1969, Ханзак; P6V-019793); Пех/Pejë (♂, 14.05.1969, Ханзак; P6V-019794); Пех/Pejë (♀, 14.05.1969, Ханзак; P6V-019795); Милошево/Miloshevë (♂, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019796); Косово* (05.1969, Ханзак; P6V-019797).

***Galerida cristata* (Linnaeus, 1758)**

Између Велике Слатине/Sllatinë e Madhe и Кривога (♀, 08.05.1969, Ханзак; P6V-019760).

***Merops apiaster* Linnaeus, 1758**

sandhills between Gaj and Bela Crkva (17 May 1852, A. Frič; P6V-002586). See Frič (1853: 184).

***Jynx torquilla* Linnaeus, 1758**

Šabac (29.04.1894, V. Frič; P6V-104155).

***Falco tinnunculus* Linnaeus, 1758**

Kovačica (01.05.1964, Martinović; P6V-uncatalogued).

***Falco vespertinus* Linnaeus, 1766**

South Banat (♂, 1852, A. Frič; P6V-042407).

***Oriolus oriolus* (Linnaeus, 1758)**

Kovačica (♀, 15.08.1962, Marković; P6V-014562).

***Lanius excubitor* Linnaeus, 1758**

Šabac (♀, 27.12.1894, V. Frič; P6V-105054).

***Garrulus glandarius* (Linnaeus, 1758)**

Banjica/Baicë (08.05.1969, Hanzák; P6V-019808).

***Pica pica* (Linnaeus, 1758)**

Peć/Pejë (12.05.1969, Hanzák; P6V-019809); Peć/Pejë (2 specimens, both 14.05.1969, Hanzák; P6V-019812 and 019815); between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Krivo (2 specimens, both 08.05.1969, Hanzák; P6V-019810 and 019814); Priština/Prishtinë (08.05.1969, Hanzák; P6V-019811); Ljubuša/Lëbushë (11.05.1969, Hanzák; P6V-019813); Idvor (♀, 24.04.1966, Martinović; P6V-103265).

***Coloeus monedula* (Linnaeus, 1758)**

Priština/Prishtinë (♀, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019798); Komorane/Komoran (♂, 06.05.1969, Hanzák; P6V-019799); between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Krivo (♂, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019800); Miloševo/Miloshevë (2 ♂♂, both 08.05.1969, Hanzák; P6V-019801 and 19804); Peć/Pejë (14.05.1969, Hanzák; P6V-019802); Peć/Pejë (♂, 12.05.1969, Hanzák; P6V-019803); Peć/Pejë (♂, 14.05.1969, Hanzák; P6V-019805); Miloševo/Miloshevë (♀, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019806); between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Komorane/Komoran (♂, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019807).

***Corvus cornix* Linnaeus, 1758**

vicinity of Prizren (♀, 09.05.1969, Hanzák; P6V-019789); Peć/Pejë (♂, 12.05.1969, Hanzák; P6V-019790); between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Komorane/Komoran (08.05.1969, Hanzák; P6V-019791); between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Komorane/Komoran (♀, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019792); Ljubuša/Lëbushë (♂, 11.05.1969, Hanzák; P6V-019793); Peć/Pejë (♂, 14.05.1969, Hanzák; P6V-019794); Peć/Pejë (♀, 14.05.1969, Hanzák; P6V-019795); Miloševo/Miloshevë (♂, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019796); Kosovo* (05.1969, Hanzák; P6V-019797).

***Galerida cristata* (Linnaeus, 1758)**

between Velika Slatina/Sllatinë e Madhe and Krivo (♀, 08.05.1969, Hanzák; P6V-019760).

***Sturnus vulgaris* Linnaeus, 1758**

Близна Призрена (♀, 09.05.1969, Ханзак; P6V-019776);
близна Призрена (♂, 11.05.1969, Ханзак; P6V-019777);
Пећ/Pejë (♂, 12.05.1969, Ханзак; P6V-019778); Пећ/
Pejë (♀, 12.05.1969, Ханзак; P6V-019779); Ковачица
(15.01.1966, Мартиновић; P6V-105094).

***Luscinia megarhynchos* Brehm, 1831**

Близна Призрена (09.05.1969, Ханзак; P6V-019749).

***Cinclus cinclus* (Linnaeus, 1758)**

Близна Призрена (♂, 11.05.1969, Ханзак; P6V-019770).

***Passer domesticus* (Linnaeus, 1758)**

Близна Призрена (♂, 09.05.1969, Ханзак; P6V-019765).

***Fringilla montifringilla* Linnaeus, 1758**

Ковачица (05.01.1966, Мартиновић; P6V-106069).

***Linaria cannabina* (Linnaeus, 1758)**

Макиш (♂, 08.12.1935, Мартино; P6V-107079).

ЗАХВАЛНИЦА

Захваљујем се Слободану Пузовићу из Новог Сада на коментарима који су ми били од помоћи у писању рада.

БИБЛИОГРАФИЈА

- Anonymous. (1852): Zpráva o českém Museum. Od 1. Března až do konce Května. *Časopis Českého Museum* 26(2): 188-196.
- Baldamus, E. (1851): Beiträge zur Naturgeschichte einiger dem S.O. Europa's angehörigen Vögel. *Naumannia* 1: 28-43.
- Frič, A. [Fryč, A.] (1853): Cesta do Banátu. *Živa* 1: 122-124, 154-158, 181-185.
- Frič, A. (1854a): Eine Reise nach dem Banate. In: Die Erinnerungsschrift zum Gedächtnisse an die VII. Jahresversammlung der deutschen Ornithologen-Gesellschaft, abgehalten in Halberstadt vom 11. bis 14. Juli 1853; Cabanis, J. (ed.), pp. 33-38. Theodor Fischer, Cassel.
- Frič, A. [Fritsch, A.] (1854b): Catalog der Säugethiere und Vögel des Böhmischen Museums zu Prag. [A. Frič], Praha ["Prag"].
- Frič, A. (1854c): ²Seznam ssavectva a ptactva Českého museum v Praze. – [A. Frič], Praha.
- Frič, A. (1866): [Katalog. Aves]. Handwritten catalogue, Národní muzeum, Praha, Czechia.
- Frič, A. (1900): ³Cesta do Banátu v roce 1852. In: D^{ra} Antonína Friče cesty po Evropě a Americe; Frič, A. (ed.), pp. 8-23. Edvard Beaufort, Praha.
- Gill, F., Donsker, D. & Rasmussen, P. (eds.) (2024): IOC World Bird List (v14.2). DOI: 10.14344/IOC.ML.14.2.
- Lucas, A. M. & Lucas P. J. (2014): Natural history "collectors": exploring the ambiguities. *Archives of Natural History* 41: 63-74.
- Matvejev, S. D. & Vasić, V. F. (1973): Catalogus faunae Jugoslaviae. Vol. IV (3). Aves. Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Ljubljana.
- Mlíkovský, J. (2012a): Birds from European countries in the collections of the National Museum, Praha, Czech Republic. *Journal of the National Museum (Prague)*,

***Sturnus vulgaris* Linnaeus, 1758**

vicinity of Prizren (♀, 09.05.1969, Hanzák; P6V-019776);
vicinity of Prizren (♂, 11.05.1969, Hanzák; P6V-019777);
Peć/Pejë (♂, 12.05.1969, Hanzák; P6V-019778); Peć/
Pejë (♀, 12.05.1969, Hanzák; P6V-019779); Kovačica
(15.01.1966, Martinović; P6V-105094).

***Luscinia megarhynchos* Brehm, 1831**

vicinity of Prizren (09.05.1969, Hanzák; P6V-019749).

***Cinclus cinclus* (Linnaeus, 1758)**

vicinity of Prizren (♂, 11.05.1969, Hanzák; P6V-019770).

***Passer domesticus* (Linnaeus, 1758)**

vicinity of Prizren (♂, 09.05.1969, Hanzák; P6V-019765).

***Fringilla montifringilla* Linnaeus, 1758**

Kovačica (05.01.1966, Martinović; P6V-106069).

***Linaria cannabina* (Linnaeus, 1758)**

Makiš (♂, 08.12.1935, Martino; P6V-107079).

ACKNOWLEDGEMENTS

I thank Slobodan Puzović (from Novi Sad) for helpful comments on my manuscript.

REFERENCES

- Anonymous. (1852): Zpráva o českém Museum. Od 1. Března až do konce Května. *Časopis Českého Museum* 26(2): 188-196.
- Baldamus, E. (1851): Beiträge zur Naturgeschichte einiger dem S.O. Europa's angehörigen Vögel. *Naumannia* 1: 28-43.
- Frič, A. [Fryč, A.] (1853): Cesta do Banátu. *Živa* 1: 122-124, 154-158, 181-185.
- Frič, A. (1854a): Eine Reise nach dem Banate. In: Die Erinnerungsschrift zum Gedächtnisse an die VII. Jahresversammlung der deutschen Ornithologen-Gesellschaft, abgehalten in Halberstadt vom 11. bis 14. Juli 1853; Cabanis, J. (ed.), pp. 33-38. Theodor Fischer, Cassel.
- Frič, A. [Fritsch, A.] (1854b): Catalog der Säugethiere und Vögel des Böhmischen Museums zu Prag. [A. Frič], Praha ["Prag"].
- Frič, A. (1854c): ²Seznam ssavectva a ptactva Českého museum v Praze. – [A. Frič], Praha.
- Frič, A. (1866): [Katalog. Aves]. Handwritten catalogue, Národní muzeum, Praha, Czechia.
- Frič, A. (1900): ³Cesta do Banátu v roce 1852. In: Dra Antonína Friče cesty po Evropě a Americe; Frič, A. (ed.), pp. 8-23. Edvard Beaufort, Praha.
- Gill, F., Donsker, D. & Rasmussen, P. (eds.) (2024): IOC World Bird List (v14.2). DOI: 10.14344/IOC.ML.14.2.
- Lucas, A. M. & Lucas P. J. (2014): Natural history "collectors": exploring the ambiguities. *Archives of Natural History* 41: 63-74.
- Matvejev, S. D. & Vasić, V. F. (1973): Catalogus faunae Jugoslaviae. Vol. IV (3). Aves. Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Ljubljana.
- Mlíkovský, J. (2012a): Birds from European countries in the collections of the National Museum, Praha, Czech Republic. *Journal of the National Museum (Prague)*, *Natural History Series* 181: 63-71.

Natural History Series 181: 63–71.

Mlíkovský, J. (2012b): Early ornithological expeditions to Syrmia and Banat (1809–1855). *Tichodroma* 24: 109–114.⁴

Šćiban, M., Rajković, D., Radišić, D., Vasić, V. & Pantović, U. (2015): Ptice Srbije. Kritički spisak vrsta. Pokrajinski zavod za zaštitu prirode i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, Novi Sad.

Mlíkovský, J. (2012b): Early ornithological expeditions to Syrmia and Banat (1809–1855). *Tichodroma* 24: 109–114.⁴

Šćiban, M., Rajković, D., Radišić, D., Vasić, V. & Pantović, U. (2015): Ptice Srbije. Kritički spisak vrsta. Pokrajinski zavod za zaštitu prirode i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, Novi Sad.

² Чешка верзија Фричової дела (1854b).

³ Рейриний Фричової дела (1853).

⁴ Мојој листи би требало додати да је Едуард Балдамус (1812–1893), немачки орнитолог, сакупио и посматрао птице у јужном Срему и Банату у периоду април–јул 1847. (Baldamus 1851).

² This is a Czech version of Frič (1854b).

³ This is a reprint of Frič (1853).

⁴ To my list should be added that Eduard Baldamus (1812–1893), German ornithologist, collected and observed birds in southern Syrmia and Banat in the period April–July 1847 (Baldamus 1851).